

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 23. maj 2024

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om euforiserende stoffer

(Tydeliggørelse af advarselsreglen og ændring af ordningen om fritagelse fra strafforfølgning i tilknytning til stofindtagelsesrum)

[af justitsministeren (Peter Hummelgaard)]

1. Ændringsforslag

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet 8 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, DD, M, KF, DF, SIU, IA og SP) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (SF, LA, EL, RV og ALT) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Javnaðarflokkurinn havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at partiet bakker op om lovforslaget, selv om forslaget i SF's optik har meget store mangler.

SF mener, at dette lovforslag er en ringe erstatning for statsministeren eget forslag om et id-kort til udsatte stofbrugere, så de ikke får bøder og får konfiskeret deres stoffer. Selv om forslaget fremgik af forståelsespapiret ved regeringsskiftet i 2019, undlod den socialdemokratiske regering at opfylde løftet, hvorefter SF valgte at fremsætte forslag til folketingsbeslutning B 32 om id-kort til de mest udsatte borgere med stofmisbrug (folketingsåret 2021-22) i november 2021. Forslaget førte dengang til nedsættelsen af en arbejdsgruppe bestående af interessenter og ngo'er, men trods flere forslag fra disse endte det i ingenting – politiet ville ikke være med til at stramme op på advarselsreglen.

Efter folketingsvalget i 2022 genfremsatte SF beslutningsforslaget, jf. B 38 (folketingsåret 2022-23, 2. samling) i februar 2023. Her blev SF endnu engang tilbudt en arbejdsgruppe, hvilket virkede utroværdigt, al den stund den første arbejdsgruppe ikke bragte resultater.

Når SF vælger at bakke op om lovforslaget, er det, fordi det trods alt er en forbedring, idet advarselsreglen nu bliver obligatorisk og ikke kun en mulighed. SF finder det positivt, at der medfølger en forpligtelse for politiet til at vejlede stofbrugere. Men SF mener, at lovforslaget er den mindst mulige ændring, der kan ske på området. SF kan derfor være bekymret for, om politiet er i stand til at vurdere, hvilke borgere der ikke skal have konfiskeret deres stoffer og ikke skal have bøder i fremtiden. Politiet har tidligere ikke ment, at de var i stand til at lave den vurdering, jf. svar fra ministeren herom.

Som nogle af høringssvarene antyder, er der bekymring for, om der stadig overlades for meget til politiets skøn. Den bekymring deler SF, og det er derfor, at det ville være godt at evaluere loven som foreslået i flere høringssvar. Der kan imidlertid ikke stilles ændringsforslag om en evaluering af loven, hvorfor SF i stedet for fremhæver det her. Regeringen har imidlertid afvist en evaluering af loven.

SF er ikke enig med politiet i, at man kender målgruppen af udsatte borgere godt og dermed nemt kan håndtere de nye regler. Vi har set adskillige sager tidligere, hvor politiet tog fejl, og hvor man ikke lavede vurderingen, dels fordi man ikke havde adgang til oplysninger om sociale og sundhedsmæssige forhold og derfor ikke kunne lave en vurdering, dels fordi politiet, når man f.eks. tømte en pushers telefonbog uden for de største byer, sendte alle kunder uden undtagelse en hilsen uden at vurdere, om der var afhængige og socialt udsatte imellem.

SF bemærker i øvrigt, at politiets indhentelse af erklæringer fra øvrige myndigheder om f.eks. helbredsforhold skal

ske i overensstemmelse med de generelle databeskyttelsesregler og særregler på det pågældende område.

I et landdistriktsperspektiv er SF heller ikke imponeret over, at kun stofbrugere i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum kan undgå at få konfiskeret sine stoffer. Der findes kun fire byer i hele Danmark med stofindtagelsesrum, hvilket skaber en meget ulige adgang for alle borgere uden for de fire byer.

SF er med på, at det er en lovfæstelse af gældende ret, men SF mener, at man burde have gjort det gældende for alle i målgruppen. F.eks. har man i Esbjerg et stort opioid-problem, men her vil stofbrugerne ikke blive omfattet af lovforslaget. SF finder, at det er noget hovent, at Justitsministeriet bare svarer, at kommunerne jo så kan oprette stofindtagelsesrum. Med den kommuneøkonomi, regeringen byder kommunerne, kommer dette næppe til at ske. På den baggrund mener SF, at regeringen svigter stofbrugerne uden for de største byer og lægger op til en forskelsbehandling af stofbrugerne.

SF håber, at lovforslaget kommer til at skabe mere værdighed for stofbrugerne. Vi kan og skal ikke straffe os ud af afhængighed. Afhængighed er et sundhedsproblem, ikke et kriminalitetsproblem.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (LA, EL, RV og ALT):

Til § 1

1) I det under *nr. 2* foreslåede § 3, *stk. 4*, udgår »hårde«. [Udvidelse af gruppen af borgere, der kan meddeles tiltalefrafald, til at omfatte personer med stærk afhængighed af alle former for euforiserende stoffer]

2) I det under *nr. 2* foreslåede § 3, *stk. 4*, udgår »som følge af et længere og vedvarende misbrug heraf«. [Kravet om, at stofmisbrug skal være længere og vedvarende, udgår]

3) I det under *nr. 2* foreslåede § 3, *stk. 4*, indsættes som 3. *pkt.*:

»Konfiskation af euforiserende stoffer til eget forbrug skal undlades, når der meddeles tiltalefrafald.«
[Euforiserende stoffer til eget forbrug konfiskeres ikke ved tiltalefrafald]

4) I *nr. 2* ændres »stk. 4« til: »stk. 4 og 5«, og efter det foreslåede *stk. 4* indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Den frist, der fastsættes for vedtagelse af et bødeforelæg efter retsplejelovens § 832, *stk. 1*, skal i sager om besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug være mindst 6 måneder. Foreligger der undskyldelige omstændigheder, skal fristen forlænges.«

[Forlængelse af fristen for vedtagelse af bødeforelæg for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug til mindst 6 måneder]

5) Efter *nr. 2* indsættes:

»01. I § 3 *b, stk. 1*, udgår »som følge af et længere og vedvarende misbrug«.
[Fjernelse af kravet om længere og vedvarende misbrug]

6) *Nr. 3* affattes således:

»3. I § 3 *b, stk. 1*, ændres »euforiserende stoffer« til: »hårde euforiserende stoffer«.
[Konsekvens af ændringsforslag *nr. 5*]

7) I det under *nr. 4* foreslåede § 3 *b, stk. 2*, udgår »hårde«. [Udvidelse af gruppen af borgere, der kan meddeles tiltalefrafald, til at omfatte personer med stærk afhængighed af alle former for euforiserende stoffer]

8) I det under *nr. 4* foreslåede § 3 *b, stk. 2*, udgår »som følge af et længere og vedvarende misbrug«. [Kravet om, at stofmisbrug skal være længere og vedvarende, udgår]

Bemærkninger

Til *nr. 1* og 7

De foreslåede ændringer indebærer, at den foreslåede ordlyd af § 3, *stk. 4*, og § 3 *b i* lov om euforiserende stoffer ændres, så der ikke stilles krav om, at den stærke afhængighed skal være af »hårde« euforiserende stoffer, for at bestemmelserne kan anvendes.

Forslaget har til formål at udvide den gruppe af borgere med stærk afhængighed, der kan meddeles tiltalefrafald, eller hvor der kan undlades strafforfølgning, hvis de øvrige betingelser herfor er opfyldt, så stærk afhængighed af alle former for euforiserende stoffer fremover omfattes af bestemmelserne herom.

Skulle ændringsforslagene blive vedtaget, stilles de nødvendige konsekvensændringsforslag til 3. behandling.

Til *nr. 2, 5, 6* og 8

De foreslåede ændringer indebærer, at de foreslåede bestemmelser i § 3, *stk. 4*, og § 3 *b, stk. 2*, i lov om euforiserende stoffer ændres, så der ikke stilles krav om, at afhængigheden af hårde euforiserende stoffer skal være en følge af et længere og vedvarende misbrug.

Som følge heraf foreslås det tillige at ændre målgruppen for stofindtagelsesrummene i det gældende § 3 *b, stk. 1*, så der heller ikke i denne bestemmelse stilles krav om, at afhængigheden af hårde euforiserende stoffer skal være en følge af et længere og vedvarende misbrug.

Forslaget har til formål at udvide den gruppe af stofbrugere med stærk afhængighed af hårde euforiserende stoffer, der kan meddeles tiltalefrafald, eller hvor der kan undlades strafforfølgning, hvis de øvrige betingelser herfor er opfyldt, idet der ikke stilles krav om, at afhængigheden er en følge af

et længere og vedvarende misbrug. Det vil således ikke længere være et krav, at den stærke afhængighed er opbygget igennem flere år.

Skulle ændringsforslagene blive vedtaget, stilles de nødvendige konsekvensændringsforslag til 3. behandling.

Til nr. 3

Det foreslås, at der indsættes et nyt 3. pkt. i det foreslåede § 3, stk. 4, i lov om euforiserende stoffer, hvorefter konfiskation af euforiserende stoffer til eget forbrug skal undlades, når der meddeles tiltalefrafald.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at den pågældende stofbruger fortsat vil skulle meddeles et tiltalefrafald, når betingelserne herfor er opfyldt, men at der ikke vil skulle ske konfiskation eller beslaglæggelse med henblik på konfiskation af euforiserende stoffer til eget forbrug.

Skulle ændringsforslaget blive vedtaget, stilles de nødvendige konsekvensændringsforslag til 3. behandling.

Til nr. 4

Det foreslås at nyaffatte lovforslagets § 1, nr. 2. Det foreslåede § 3, stk. 4, svarer til bestemmelsen i det fremsatte lovforslag, hvorimod det foreslåede § 3, stk. 5, er nyt.

Efter det foreslåede § 3, stk. 5, 1. pkt., skal den frist, der skal fastsættes for vedtagelse af et bødeforelæg efter retsplejelovens § 832, stk. 1, i sager om besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug være mindst 6 måneder. Formålet med ændringen er at give modtageren af bødeforelægget længere tid til eventuelt at gøre gældende, at betingelserne for et tiltalefrafald efter det foreslåede § 3, stk. 4, eller for fritagelse fra strafforfølgning efter det foreslåede § 3 b, stk. 2, er opfyldt, inden sagen sendes til retten.

Efter det foreslåede § 3, stk. 5, 2. pkt., skal fristen forlænges, hvis der foreligger undskyldelige omstændigheder. Det forudsættes, at fristen forlænges i tilfælde, hvor politiets rapporter ikke indeholder en vurdering af den sigtedes soci-

ale og sundhedsmæssige forhold, som vil kunne begrunde, at den pågældende i stedet meddeles tiltalefrafald efter det foreslåede § 3, stk. 4, eller fritages fra strafforfølgning efter det foreslåede § 3 b, stk. 2.

Skulle ændringsforslaget blive vedtaget, stilles de nødvendige konsekvensændringsforslag til 3. behandling.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 30. april 2024 og var til 1. behandling den 7. maj 2024. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 7. marts 2024 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 153. Den 30. april 2024 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 6 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 6 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Bjørn Brandenborg (S) Karin Gaardsted (S) Maria Durhuus (S) Gunvor Wibroe (S) Rasmus Prehn (S)

Rasmus Stoklund (S) Trine Bramsen (S) Preben Bang Henriksen (V) Lars Christian Lilleholt (V) Jan E. Jørgensen (V)

Tobias Grotkjær Elmstrøm (M) Nanna W. Gotfredsen (M) Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Aaja Chemnitz (IA)

Anna Falkenberg (SP) Betina Kastbjerg (DD) Peter Skaarup (DD) Steffen Larsen (LA) fmd. Sólbjørg Jakobsen (LA)

Mai Mercado (KF) nfmnd. Per Larsen (KF) Mikkel Bjørn (DF) Peter Kofod (DF) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF) Astrid Carøe (SF) Rosa Lund (EL) Zenia Stampe (RV) Torsten Gejl (ALT)

Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	22	Dansk Folkeparti (DF)	7
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	16	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1

Moderaterne (M)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5